

VNOUČATA

Dalo by se říct, že v manželské poradně se naplno projevuje rčení, že člověk dvakrát nevstoupí do stejné řeky. Co klient, to unikátní příběh, ačkoliv obecně by se daly starosti, se kterými klienti do Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy přicházejí, rozdělit na jakési tematické okruhy. Svou roli hraje nepochybně věk klienta, který do jisté míry předurčuje období, v němž se právě klient nachází a ze kterého nám jako z počítačového programu mohou vypadnout typická témata či scénáře, kterými se jedinec v tom konkrétním vývojovém období standardně zaobírá. Anebo může být naopak vše jinak a do poradny vkročí padesátiletá prvorodička potýkající se se strastmi typickými pro zakládání rodiny s dětmi a opouštění života „bez závazků“.

Klientela manželské poradny se však ve věku v rozmezí od padesátky dál bude pravděpodobněji zabývat novou rolí ve svém životě – rolí prarodiče. Prarodičovství přináší mnohé radosti, ale v záhybech se mu mohou ukrývat také mnohé léčky, které ne vždy bývá snadné rozklíčovat a projít si jimi takřkajíc bez ztráty kytičky. Jaké mám jako prarodič práva a povinnosti vůči svým vnoučatům? A jaká vůči svým dospělým dětem, které se nyní staly rodiči? Jak posouvá narození vnoučat vztahy v širší rodině? Kdy nabídnout pomoc a kdy se naopak stáhnout do ústraní?

Děti prarodiče potřebují. Babička a děda přinášejí do jejich života dimenzi návaznosti, děti se mohou cítit jako součást velkého rodinného systému, který má začátek někdy v dávné minulosti, kdy ony ještě „byly na houbách“, pokračuje v době, kdy babička s dědou vychovávali jejich rodiče, kteří je (ó, to zní zajímavě) museli poslouchat, a navazuje v současnosti, kdy jsou prarodiče mimo jiné nositeli rodinných příběhů a historek, specifické kontinuity každé rodiny. Děti občas mohou slyšet, že jsou podobou „celá babička“, nebo že umí dobře vládnout slovem („to je celý dědeček, to já bych takovou slohovku nenapsala“). Tyto výroky, zvláště jsou-li pozitivními hodnoceními, vytvářejí jemné předivo kořenů, které dítě pevně zachytí v úpatí jeho vlastního stromu v půdě primární rodiny. Kvalitní kořeny jsou důležité, aby se dítě někdy v budoucnu mohlo porozhlédnout kolem sebe a najít partnera, se kterým tvoří svou novou rodinu, nezapomínajíc však na půdu, ze které vzešlo.

Ne vždy je však vztah prarodičů, rodičů a vnoučat idylický, někdy je jemné předivo kořenů potrháno vnějšími vlivy, jindy se na tom vědomě či nevědomky podílí aktéři zevnitř. Rodiče nechtějí prarodičům umožnit vídat se s vnoučaty, někdy pod vágní záminkou neurčitého „špatného vlivu“ či „nevhodného přístupu“ prarodičů k vnoučatům. Prarodiče příliš zasahují do výchovy vnuků, podepření přesvědčením, že co se jim nepovedlo u vlastních dětí, napraví u vnuků. Podaří-li se rozšířovat, co za tímto potenciálně konfliktogenním chováním stojí, bývá snazší pokusit se potrhání nitky znovu navazovat a vztahy mezi těmito třemi generacemi urovnat.

PhDr. Magdalena Dostálová

Psycholožka a psychoterapeutka

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

Praha 12 – Modřany

magdalena.dostalova@csspraha.cz